Maandag 8 April 1946 — DAGBLAD — 63ste Jaargang No. 4781

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit dagblad verschijnt dagelijks, behalve 's Zondags; abonnementsprijs Bonaire en Curaçao 2 gld.; Aruba 2,50 gld.; Bovenwinden, Suriname 2,50 gld.; en het buitenland 3 gld. | Hoofdredacteur: Dr. Joh. Hartog Tel. 1358; Postbus 80, Willemstad. Redactie-adres Consciëntiesteeg 27. | Uitgeefster en Administratie: Paulus-drukkerij, Consciëntiesteeg 29, telefoon 1550; Postbus 80, Willemstad N.W.I. Voor Aruba: J. E. Croes, Postbus 14, Oranjestad; tel. 38.

Rusland dreigt weer met een Boycott.

Wil Iraanse quaestie afvoeren van agenda Veiligheidsraad.

Paus spoort aan tot krachtige propagering van het Geloof.

TOESPRAAK VAN DEN PAUS.

Zijne Heiligheid de Paus verklaarde, dat het gebrek aan onderricht in de godsdienst er de voornaamste oorzaak van is, dat de wereld lijdt van zovele ziekten. In een radiotoespraak tot het categetisch congres in Barcelona deed de Heilige Vader een oproep voor een krachtige propagering van het Katholieke beginsel. Hij zeide, dat de ouders, onderwijzers en priesters over de gehele wereld de Christelijke geest moeten brengen in de nieuwe generaties.

„Deze moeten zo bezield worden door de liefde voor Christus dat de toekomst op hen gebouwd kan worden. Want de enige vrede welke die naam waardig is, is een Christelijke vrede. Indien Jezus Christus en Zijn Kerk voor velen onbekend zijn, hoe kunnen zij dan worden bemind en gevolgd? Indien God onbekend is en Zijn wet niet wordt nageleefd, hoe kunnen wij het vreemd vinden dat de geschiedenis een opeenvolging van krampen is?" (Vaticaanstad, (AP) 8.4).

BETOGING TEGEN SJIDEHARA.

De Noordamerikaanse militaire politie in pantserwagens maakte een einde aan een betoging door 10.000 linkse Japanners, geleid door communisten, die Premier Sjidehara's officiële residentie stenigden en schreeuwden voor zijn omverwerping. Tevens werden twee Japanse politiemannen afgeranseld. Zelfs nadat de laatste betogers verdreven waren uit de ommuurde tuin van den Premier, hield de menigte zich buiten op waarbij met banieren werd gezwaaid en werd geschreeuwd. Sprekers klauterden boven op de muur en tartten daarbij de 300 Japanse politiemannen in de tuin, terwijl zij voor de omverwerping van het Sjidehara-cabinet riepen. De Noordamerikaanse militaire

SJIDEHARA
Zijn ruiten werden ingegooid.

Politie mengde zich niet in het geval voordat de menigte onhebbelijk werd. Tegen de schemering begon de menigte uiteen te gaan. De militaire politie greep in toen de ramen van Sjidehara's residentie waren ingegooid en het duidelijk werd, dat de Japanse politie, die verschillende waarschuwingsschoten in de lucht loste, de menigte niet zou kunnen beletten de tuin te bestormen. Dit is de felste uitbarsting tot nu toe geweest in de campagne voor de algemene verkiezingen die Woensdag gehouden zullen worden. Er deden geruchten de ronde, dat het conservatieve cabinet van Sjidehara zou trachten door deze coalitie aan de macht te blijven na de verkiezingen (Tokio, (AP) 7.3).

NIEUWE BEDREIGING.

Rusland heeft met een nieuwe boycott gedreigd, tenzij de Veiligheidsraad ervan afziet het Iraans geval te bestuderen en het Russisch standpunt aanvaardt, dat het geschil is bijgelegd door een overeenkomst tussen Iran en Rusland. De radio van Moskou zond de krachtige eis uit, dat de Raad het onderwerp van de agenda afvoere. Ook werd een telegram van Premier Quavam aan Stalin voorgelezen waarin hij zijn tevredenheid tot uiting bracht over de nieuwe overeenkomst tussen hen. Moskou zeide, dat Gromyko den Secretaris Generaal Trygve Lie had medegedeeld, dat de Iraanse zaak direct moet worden afgevoerd en niet op de agenda moet worden gehouden teneinde opnieuw te worden overwogen op 6 Mei — wanneer de Sovjet-troepen uit Iran zullen moeten zijn.

In een brief aan Lie, gedateerd 6 April, zou Gromyko hebben gezegd, dat de vasthouding van het Iraans geval ter herziening op 6 Mei „niet rechtvaardig is en onwettig en in strijd met het Handvest der Verenigde Landen...... Er is geen reden de Iraanse quaestie voor de Veiligheidsraad te laten voor verdere bespreking."

Het Iraanse geschil zou opgelost zijn door het gezamenlijk communiqué van de vorige week waarin de vorming van een Russisch-Iraanse oliemaatschappij werd bekend gemaakt. De brief zeide nog, dat er niets is in Iran dat de veiligheid en de internationale vrede in gevaar kan brengen. De Sovjet-regering staat erop dat de Iraanse quaestie wordt geschrapt van de agenda van de Veiligheidsraad.

Gromyko's brief beloofde aanleiding te zullen geven tot een nieuw debat wanneer de Raad morgen om 15 uur E.S.T. bijeenkomt. Voordat deze quaestie zich voordeed, verwachtte de Raad zich te zullen bezighouden met de regels voor de te volgen werkwijze, welke werden ontworpen door een comité van deskundigen. Ook is daar de Poolse motie om de Verenigde Landen de betrekkingen met Spanje te doen verbreken.

Polens gemelde bedoeling om de aandacht van de Raad te vestigen op het Franco-regime ontlokte onmiddellijk de oppositie van de Noordamerikaanse en Britse afvaardigingen, die beweerden, dat, tenzij nieuwe bewijzen worden aangevoerd dat Franco de wereldvrede in gevaar brengt, zij niet zullen stemmen om zich in te laten met de binnenlandse problemen van Spanje. Voor een precedent verwezen zij naar de verwerping door Washington en Londen van een gelijksoortig Frans voorstel en verklaarden, dat zulk een inmenging zou kunnen leiden tot een dergelijk optreden door elke regering die niets moet hebben van het regime in een ander land.

Polen zou onmiddellijk aandacht kunnen krijgen voor de Spaanse quaestie door te verklaren, dat zij dringend is en dat zij de wereldvrede in gevaar brengt. Het geval zou op de agenda geplaatst worden met het zevende van de elf stemmen. Tenzij het als dringend wordt aangemerkt bij aanbieding aan het Secretariaat zal de quaestie niet eerder opgeworpen worden dan aan het einde van de week. De procedure-quaestie zal dan vervolgens behandeld worden met het vooruitzicht dat de nieuwe Russische eis de voorrang zal krijgen in een open of besloten vergadering. De Iraanse Ambassadeur Hussein Ala weigerde commentaar te leveren op de brief van Gromyko (New (AP) 8.4).

DE RUSSISCH-IRAANSE OVEREENKOMST.

Rusland zal de grootste aandeelhouder zijn in de voorgestelde Sovjet-Iraanse oliemaatschappij gedurende de eerste 25 jaren van de 50-jarige periode waarin de overeenkomst voorziet welke aan het Iraanse Parlement ter goedkeuring moet worden voorgelegd.

Premier Quavam deelde gisteren op een persconferentie mede, dat Rusland 51% van de aandelen zou beheersen en Iran 49% gedurende de eerste 25 jaren. De Premier maakte ook bekend, dat hij het volk van Azerbeidsjan uitgenodigd heeft om vertegenwoordigers te zenden naar Teheran voor onderhandelingen. Hij zeide, dat de verkiezingen voor een nieuw Parlement ogenblikkelijk na de Russische evacuatie zouden worden gehouden. Toen hem verteld werd, dat volgens geruchten wapenen en ammunitie zouden zijn gezonden naar de provincie Mazandaran aan de Caspische Zee, zeide Quavam: „Ik heb dringende instructies gegeven om de orde te bewaren in de ontruimde gebieden. Het Perzische leger is gezonden naar de geëvacueerde gebieden en zal opnieuw worden gezonden."

Hij zeide dat de olie-overeenkomst niet geheim is en de tekst ervan spoedig zal worden gepubliceerd. De onkosten voor de ontginning zullen worden gedragen door de Russen, zeide hij. Hieraan voegde hij toe, dat Iran alle rechten op de grond zou behouden.

De radio van Moskou zeide, dat Rusland en Iran elk 50% van de aandelen zouden beheersen gedurende de tweede periode van 25 jaar. Iran zal het land beweren, waarin de maatschappij werkzaam zal zijn. In een strook van 300 kilometer langs de Turkse grens in Azerbeidsjan zal de maatschappij niet werkzaam zijn (Londen, (AP) 8.4).

OPGESLOTEN.

Uit betrouwbare bron wordt te Batavia medegedeeld, dat 800 Indonesiërs van een groep, die er onlangs aankwam uit Australië, te Kediri zijn opgesloten. Volgens deze berichten zijn zij aangehouden door de T.R.I. (Aneta).

COMMUNIQUÉ VAN MAANDAG.

Het communiqué van Maandag luidt:

„In Batavia is een Nederlandse patrouille in een hinderlaag gelokt en door Indonesiërs die machinegeweren, mortieren en anti-tankgeschut gebruikten, aangevallen. De aanval is echter afgeslagen. Een officier is gedood en zes soldaten gewond.

In alle sectoren van Bandoeng heerste patrouille-activiteit en er moest elf maal wegens brand ingegrepen worden. Toen een onderzoek ingesteld werd naar ontploffingen, die men gehoord had, stelde men vast, dat een brug was opgeblazen en dat honderden Indonesiërs ten Zuiden van de Tjitaroem waren. Drie mortieren, muitie en sommige documenten werden gevonden; twee burgers zijn gedood en een gewond toen mortiergranaten ten Oosten van Semarang terecht kwamen. Artillerie is ingezet tegen het mortiervuur (Aneta).

SCHERMUTSELINGEN.

In het door de Ghurka's beheerste gebied ten Oosten van de stad Bandoeng zijn Japanners gearresteerd. Dit versterkt de indruk, dat de Japanners er zeer bedrijvig zijn geweest bij het steunen van het Indonesische verzet. Verkenningen uit de lucht brachten aan het licht dat Nederlandse soldaten in een schermutseling waren geraakt met Indonesiërs te Tjibeujing, ten Westen van Bandoeng. Deze berichten zijn bevestigd door de Punjabis, die de nabijgelegen sector van de convooiweg beheersen en die in verbinding staan met de Nederlandse troepen (Aneta).

REGERING VERWELKOMT ONDERHANDELAARS.

De Regerings Voorlichtingsdienst heeft Zaterdag, in verband met de besprekingen, die te Batavia plaats hadden, bekend gemaakt, dat deze besprekingen geleid hebben tot zekere standpunten, die Dr. Van Mook gaarne met de Nederlandse Regering nader wenste te bespreken.

Dr. Van Mook, die nu op weg is naar Nederland, is vergezeld door een aantal adviseurs, waaronder ook vooraanstaande Indonesiërs en drie vertegenwoordigers van de nationalistische beweging op Java, daar deze beweging haar wensen aan de Nederlandse Regering wenst voor te leggen. Op deze wijze heeft de Regering gelegenheid om goed voorgelicht te zijn alvorens verdere instructies te geven aan Dr. Van Mook.

Zoals men weet komt Sir Clark Kerr met hetzelfde vliegtuig aan en de regering heeft dezen diplomaat die zoveel gedaan heeft tot een gunstige ontwikkeling van de besprekingen te Batavia, van harte welkom. Zij koestert de wens een gedachtenwisseling te hebben met Sir Archibald Clark Kerr, vooraleer hij verder reist naar Londen.

Dr. Van Mook en verschillende Ministers zullen aanzitten aan een maal, dat de Regering ter ere van den Britsen ambassadeur aanbiedt. Ook de adviseurs en de Indonesische afvaardiging en verder de Ministers Schermerhorn, Logemann, Van Royen en Drees nemen er aan deel (Aneta).

SCHERMERHORN GAAT PRATEN MET ATTLEE.

Het Britse Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft bekend gemaakt, dat Prof. Ir. Willem Schermerhorn op 12 April besprekingen zal voeren met de Ministers Attlee en Bevin (Aneta).

VOORBEREIDING VAN NIEUWE PHASE.

Een vliegtuig van de Raf heeft den Indonesischen Minister van bliek, Amir Sjarifoedin, na besprekingen die hij met veertien verschillende gewapende groeperingen te Djokjakarta hield, naar Batavia teruggebracht.

Maandagavond heeft Sjahrir een bespreking met Sjarifoedin en andere republikeinse ministers, die naar Sumatra vertrekken; hijzelf verlaat Batavia om een reis van ten dagen naar Midden-Java te maken.

Volgens een republikeinsen woordvoerder is het doel van deze reis niet zozeer om de atmosfeer te verbeteren voor evacuatie van de geïnterneerden en de Japanners, maar om de nieuwe phase voor te bereiden, die intreedt na de terugkeer van Dr. Van Mook en de Indonesische afgevaardigden uit Nederland (Aneta).

BESPREKING MET BRITTEN

Het Rotterdamse Nieuwsblad deelt mede, dat de Nederlandse Regering de volgende week in de gelegenheid zal zijn de voortzetting en de vervulling van de Geallieerde taak in Nederlands Indië te bespreken met de Britse Regering.

Ook de positie van Nederland, voortvloeiend uit de bezetting van Duitsland, zal ter sprake worden gebracht. Aneta verneemt omtrent het bovenstaande dat de besprekingen waarschijnlijk te Londen zullen plaats hebben op 12 April (Aneta).

NIEUWE CONFERENTIE.

Waarschijnlijk zal Maandag een nieuwe conferentie in Sydney plaats hebben om de uitsluiting van Nederlandse schepen te regelen. Lord Mountbatten heeft namelijk weer naar Australië terug.

De vertegenwoordiger van de havenarbeiders E. Roach, verklaarde, dat het hem verwonderde dat de besprekingen geen succes hadden gehad, daar — volgens hem — de vorige week reeds een regeling was getroffen waarmede zowel de havenarbeiders als Lord Mountbatten hun instemming betuigden (Aneta).

ALLES TERUG.

De „Rosentaliana" van de Amsterdamse Universiteit — de grootste collectie Joods materiaal, waaronder onschatbare werken van Spinoza en bestaande uit 391 kisten boeken — was gestolen door de Duitsers. Vrijdag is alles echter weergekeerd te Amsterdam. De Noordamerikaanse autoriteiten hebben voor de terugkeer der gestolen werken zorg gedragen (Aneta).

het nieuws van vandaag

Rusland tracht zijn overwinning op de Veiligheidsraad volledig te maken en heeft in een brief aan den Secretaris-Generaal verklaard, dat het Iraanse geval geheel van de agenda moet worden afgevoerd en niet meer moet worden herzien op 6 Mei nadat de Russische troepen uit Iran vertrokken zulen zijn. Men dreigt anders de vergaderingen van de Veiligheidsraad weer te zullen boycotten. Volgens de Russen is er geen reden meer om de Iraanse quaestie op de agenda te houden, aangezien zij een overeenkomst sloten met de Iraanse regering. Uit de bijzonderheden van deze overeenkomst, welke door het Iraanse Parlement moet worden behandeld binnen zeven maanden, kan men intussen opmaken dat Rusland zijn zin gekregen heeft. De handhaving van zijn troepen in Iran na 2 Maart — de datum waarop de bezetting moest zijn verstreken — heeft vruchten afgeworpen. 51% Van de aandelen zal binnen de eerstvolgende 25 jaren in Russische handen zijn. Bij elke stemming winnen de Russen het dus van de Iranezen die 49% zullen beheersen. Daarna krijgt elke partij 50% voor de volgende periode van 25 jaren, doch voordat men zover is kan er heel wat gebeuren.

De Veiligheidsraad ziet zich ook gesteld voor de Spaanse quaestie welke Polen beloofd heeft te zullen opwerpen. Polen gaat protesteren tegen het Franco-regime en zal eisen dat de Verenigde Landen er de betrekkingen mede verbreken. Polen ligt in Oost-Europa, Spanje ligt in de Zuidwestelijke uithoek van Europa. Het is moeilijk te zien hoe Polen zich bedreigd kan gevoelen. Doch het is duidelijk uit welke hoek de wind waait. De Sovjets zullen nu eens laten zien aan de wereld hoezeer zij tegen het fascisme zijn en hoe de Verenigde Staten en Groot Brittannië een fascistisch regime zullen verdedigen. Deze propaganda heeft men wel nodig na het geval met Iran. Communisten in alle landen zullen om het hardst schreeuwen en een nieuwe agitatie-campagne ontketenen. Van Kleffens moet maar eens proberen tegen het voorstel te stemmen. Wij voorzien al de communistische betogingen in Amsterdam en elders. Zo wil men dan de vrede gaan bevorderen. Daartegenover staat de oproep van den Paus om het Geloof krachtig te propageren, omdat alleen een Christelijke vrede een ware vrede kan zijn.

„Curaçao biezonder Welvarend in Suriname Schijnwelvaart."

Het volgende lezen wij in Trouw" van 27 Maart jl.:

De garderobe van de Raad van State doet een kleine maar veelzeggende verandering zien. De meeste der emaille naambordjes zijn vervangen door kartonnen kaartjes, welke stilzwijgend vele mutaties in dit college te zien geven. De garderobe is leeg, op één kapstok na. En boven dien kapstok een emaille plaatje: Dr. A. A. L. Rutgers.

Plantages nog steeds verwaarloosd.

Nog maar kort terug van een zevenweekse reis door West Indië, vond de oud-gouverneur van Suriname gelegenheid ons enige van zijn indrukken over zijn bezoek aan dit gewest en aan Curaçao mede te delen. Met de heren mr. Albarda, oud-secretaris-generaal van Financiën en mr. Philips, bankier, onderzocht hij in biezondere opdracht van de ministers van Financiën en Overzese Gebiedsdelen enige deviezen- en valutaquaesties in de West. De verhoudingen liggen daar geheel anders dan in Nederland, daar Suriname en Curaçao geheel in de dollarwereld liggen. De resultaten van dit onderzoek zullen uiteraard eerst de regerings medegedeeld worden.

Na een verblijf van twaalf jaar buiten de genoemde gewesten is de eerste en voornaamste indruk van den heer Rutgers: Curaçao ongelooflijk welvarend, Suriname in het bezit van een schijnwelvaart.

Vooral gedurende de oorlogsjaren, waarin op deze gebieden de Nederlandse vlag in volle vrijheid kon blijven wapperen, is op Curaçao veel verdiend door de olieraffinaderijen.

Voor Suriname ontstond een grote geldruimte, veroorzaakt door de sterk verhoogde bauxieteproductie, grondstof voor aluminium, terwijl ook de defensie-uitgaven, door de Nederlandse regering te Londen, door de Verenigde Staten en door Suriname zelf bekostigd, het geld overvloedig op de markt brachten. Zo brachten defensie en bauxiet in vijf jaren voor de 200.000 bewoners 50 millioen gulden meer in omloop dan gewoonlijk en steeg de bankbiljetten-circulatie tot het tienvoudige. Gevolgen waren: grote stijging van lonen en van de kosten voor levensonderhoud, maar ook wegzuiging van krachten van de suiker- en koffieplantages, welke nog steeds, grotendeels verwaarloosd, minimale oogsten opbrengen. Gevolgen daarvan weer: gebrek aan vracht voor de scheepvaartverbindingen met het moederland, dat gewend was 15 millioen kilo suiker per jaar van Suriname te ontvangen. Nu de bauxietwinning verminderd is in deze vredestijd en om dezelfde reden de defensie-uitgaven zijn stopgezet, keert de normale geldruimte langzaam weer terug en zullen middelen beraamd moeten worden om de verwaarloosde cultures, welke toch al noodlijdend waren, weer op gang te krijgen.

Amerikanen vertrokken.

Was of is er sprake van overwegende Amerikaanse invloed in deze gebieden, Excellentie?"

„Neen. Zoals u weet hebben de Amerikanen de belangrijkste bauxietmijnen in concessie, doch de ontginning geschiedt door Nederlandse krachten. Sinds 1944 zijn alle Amerikaanse soldaten vertrokken, die daar alleen waren met het oog op de dreiging van een Duitse invasie van Dakar uit of uit het aan Vichy verbonden aangrenzende Frans-Guyana.

Dr. Rutgers constateerde verder een grote vooruitgang in de verkeersmiddelen, zowel door de lucht (K.L.M., Pan American Airways en niet te vergeten telefoonverkeer) als over de wegen, welke uitgebreid en verbeterd zijn. Verder is het poldergebied in Suriname vergroot. Het ontbreekt echter aan de noodzakelijke exportproducten en voor zover het particulier bedrijf niet bij machte is hierin vooruitgang te brengen, zal de regering moeten medewerken.

De crisis in de West-Indische gebieden, ook in de Amerikaanse en Britse koloniën, is namelijk algemeen.

„Is daar een bepaalde reden voor?"

„De Koloniale economie in heel West-Indië is opgebouwd op de inkomsten van enkele exportproducten. Zonder dat deze gebieden in hun eigen voeding konden voorzien, waren zij afhankelijk van de wereldmarktprijs der geëxporteerde waren. In de Britse koloniën (koloniën in onderscheiding met mandaatgebieden en dominions) is men nu systematisch bezig pogingen aan te wenden om wat het voedselvraagstuk betreft de bewoners „selfsupporting" te maken.

Iets, waarmede het Nederlandse bestuur in Suriname reeds vijftig jaar geleden begonnen is!"

Op een vraag of Amerika en Engeland grote bedragen aan deze koloniën besteden, legde Dr. Rutgers er de nadruk op, dat het hier om zeer grote bedragen gaat. Wat Amerika betreft, werd voor twee jaar tijds vijftig millioen dollar in de koloniën voor welvaartsdoeleinden uitgegeven. Engeland gaf in 1945 voor het koloniale welvaartsfonds — waarvan een groot deel voor haar West-Indische gebieden — 120 millioen pond sterling voor vijftien jaar; alleen Brits Guyana ontvingt al een millioen pond in enkele jaren. Frankrijk stelde voor zijn Guyana 16 millioen gulden beschikbaar. Indien de buren dit doen, dan kan Nederland ten aanzien van Suriname nauwelijks achterblijven."

Nederland trouw.

Ten slotte vroegen wij dr. Rutgers naar de gezindheid van de bevolking.

„De bevolking is zeer Nederlands gezind. Natuurlijk wordt met belangstelling uitgezien naar de politieke ontwikkeling in Nederlands Oost-Indië, waarbij dan geldt, dat wanneer daar grotere zelfstandigheid gegeven wordt, deze ook aan Curaçao en Suriname geschonken moet worden.

Overigens is de belangstelling voor het gebeuren op Java en de buitenbezittingen niet zo groot.

De anti-Duitse gezindheid van de bevolking is van die aard dat de Nederlandse illegaliteit daarbij vergeleken een kind is. Nog steeds zijn alle Duitsers geïnterneerd, ook de zendelingen der Hernhutters. En het laat zich aanzien, dat deze ook niet zullen

Wordt vervolgt op pagina 2

Toestanden 2500 Portugezen niet zo slecht.

Plaats voor critiek, maar situatie veelal beter dan in Portugal.

Men herinnert zich hoe eind Maart het Kamerlid Mr. A. J. M. Mes aan de Ministers van Overzeese Gebiedsdelen en Buitenlandse Zaken een vraag stelde n.a.v. artikelen die in de Portugese bladen Diario de Noticias en Seculo waren verschenen betreffende arbeiderstoestanden der Portugezen op Curaçao. Beide bladen beschreven die toestand als „zeer slecht", zoals het Aneta-telegram het doorseinde naar Curaçao.

Wij hebben deze zaak eens onderzocht. Ongeveer 2500 Portugezen werken hier bij de Curaçaose Petroleum Industrie Mij., N.V. Deze zijn verdeeld over verschillende rangen, van peon tot vaklui toe. De meesten komen van Madeira, enkele honderden van Portugal zelf. De laatste groep is pas enkele maanden hier. Van de eerste, dus de Madeirezen, is nimmer een klacht vernomen. De paar honderd Portugezen bleken bij aankomst zeer ontevreden te zijn: hun zou verteld zijn dat zij dubbele lonen zouden krijgen, gezinnen terstond nochten laten uitkomen enz. N.a.v. deze klachten bezocht een Portugese regeringscommissie, van het Ministerie van Arbeid te Lissabon, alsmede de Shell-employee die ze aangenomen had, eind Februari, begin Maart Curaçao. Bij dit onderzoek is gebleken dat de Shell-employee hun deze toezeggingen niet gedaan heeft, maar dat de Portugezen aan boord deze dingen hadden vernomen.

Een Portugees, die ongeveer vijf uren op Curaçao is geweest, wordt aangezien voor de oorspronkelijke bron der artikelen in de Portugese pers.

Samenvattend wat blijkens ons onderzoek door de CPIM-directie voor de Portugezen wordt gedaan: zij werken 45 uur per week tegen lonen die alleszins redelijk zijn, bovendien maken zij overtijd en contractwerk.

Zij wonen gratis in het door de CPIM onderhouden kamp, waar zij eveneens gratis water en licht krijgen, terwijl hun voeding goedkoper is dan buiten het kamp.

Viermaal per week kunnen ze gratis naar de bioscoop gaan. Er is voor hen een eigen sportterrein beschikbaar, alsmede een Portugese club. In het maandblad van de maatschappij wordt een Portugese rubriek verzorgd. Enige tijd geleden heeft de maatschappij bovendien een Portugesen priester laten uitkomen en zijn wij wel ingelicht, dan wordt dit door de directie als een buitengewoon belangrijke aangelegenheid beschouwd.

Of het mogelijk zal zijn de gezinnen uit te laten komen, konden wij niet gewaarworden, maar ons bleek dat de meesten in tijdelijke dienst zijn. Ook al erkennen wij, dat op bepaalde punten plaats voor critiek bestaat, menen wij dat in vergelijking met de arbeiderstoestanden in Portugal de toestanden op Curaçao beter zijn.

Men heeft hier weer met een pijnlijk geval van voorlichting te doen door iemand die luttele uren op Curaçao was, precies zoals ongeveer een jaar geleden Petrus J. van den Berge, algemeen secretaris van de Centrale Transport Arbeidersbond ons gebiedsdeel bezocht en hierover een rapport publiceerde dat uitgesproken misleidend was en waarin hij blijk gaf van de sociale wetgeving, die juist de laatste jaren door het Gouvernement van Curaçao wordt uitgewerkt, niet op de hoogte zijn.

CURAÇAO

GEREGELDE DIENST.

Op 10 April begint de K.L.M. een speciale, wekelijkse dienst van Schiphol via Lissabon, Dakar, Natal op Curaçao. De eerste vlucht wordt gemaakt met 42 passagiers, waaronder verschillende kleine kinderen (Aneta).

EEN RECHTZETTING.

De afdeling loodsbootpersoneel van het Haven- en Loodswezen deelt ons mede, dat in ons verslag van het incident op de Handelskade in ons blad van 28 Maart jl. een onjuistheid voorkomt. Niet één bootsman zou het slachtoffer op het achterhoofd geslagen hebben, doch „iemand anders".

Ons verslag werd gemaakt aan de hand van mededelingen van een ooggetuige. Zo deze zich vergiste geven wij gaarne deze rechtzetting.

NIEUWE KALENDER.

Het plaatselijk agentschap van de P.A.A. (Pan American Airways) was zo vriendelijk ons een kleurendruk uitgevoerde kalender voor het lopende jaar toe te zenden. De platen en tekeningen stellen allerlei landen en oorden voor, terwijl nog bizonderheden worden verteld aan de achterzijde der bladen. Men kan er interessante bizonderheden in vinden, hoewel van Curaçao weinig of niets gezegd wordt. Wij bedanken hierbij voor deze mooie kalender.

VERENIGINGSNIEUWS.

Morgen in de namiddag om 17.30 uur bijeenkomst voor „Veritas". Besproken zal worden „Enquête 1946".

Vervolg van pagina 1

terugkeren. Reeds vóór de oorlog was de voorbereiding van de zelfstandige inheemse kerk ver gevorderd; „het staat vast, dat deze grote gemeente thans spoedig algehele zelfstandigheid zal verkrijgen."

Of de West-Indische gebieden na deze oorlog meer gelegenheid voor het uitzenden van werkkrachten uit het moederland geven, betwijfelde dr. Rutgers. Curaçao biedt hoofdzakelijk arbeid voor specialisten bij de olieindustrie, terwijl Suriname zelf genoeg intellectuelen voor vrijwel alle bestuursfuncties levert.

POLITIEBERICHTEN.

Lichte aanrijding.

Op de hoek van het Julianaplein en de Penstraat vond een lichte aanrijding plaats tussen twee personenauto's welke beiden licht beschadigd werden. Geen der auto's bleek verzekerd te zijn.

Oorzaak: De bestuurder van een der auto's verleende de andere geen voorrang.

Tegen de muur.

De bestuurder van een grote vrachtwagen reed tegen een muur op de hoek van de Penstraat en de Loosstraat. De muur werd beschadigd.

Oorzaak: Door de te grote breedte van de vrachtwagen, kon de bestuurder de hoek niet nemen.

Amerikaanse truck over de kop.

Bij Montagne sloeg een Amerikaanse vrachtwagen over de kop. Drie inzittenden werden gewond, waarvan er twee in het hospitaal moesten worden overgebracht. De vrachtwagen werd licht beschadigd.

Oorzaak: Door de te grote snelheid vloog de bestuurder van de vrachtwagen uit de bocht en sloeg over de kop.

De bestuurder reed door.

Een lichte aanrijding vond plaats op het Brionplein bij het St. Martinus gesticht tussen een personenauto en een pick-up. De personenauto werd licht beschadigd. De bestuurder van de pick-up reed na de aanrijding door.

Oorzaak: De bestuurder van de personenauto lette niet op het achteropkomende verkeer bij het achteruitrijden.

Tegen de deur.

De bestuurder van een personenauto reed tegen een deur van een garage in de Marktstraat, waardoor deze deur ernstig werd beschadigd; ook de personenauto liep grote schade op.

Oorzaak: Door het plotseling oversteken van een hond voor de auto, reed de bestuurder bij het maken van een bocht inplaats van naar rechts af recht door tegen de deur.

BURGERLIJKE STAND.

Bevallen op Maart:

20 Martina, Virginie Susanna z; Pieter, Alvarita Conrada echtg. v. Merencia, F. z; 25 Dania, Cilia Iluminda echtg. v. Francisca, I. C. d; 21 Woods, Dorothy Almedia z; 24 Allée, Gloria Maria d; 23 Wijntuin, Albertha Adolfina echtg. v. Boumann, W. E. H. d; Suivas, Rachel Gregoria echtg. v. Raven, E. J. R. d; 25 de Geus, Klasina Josephina echtg. v. Nieuw, E. E. E. d; 23 Grinuva, Carmelita Borromea echtg. v. Vrutaal, H. S. d; 22 Pronker, Beatrice Gertrudis echtg. v. Hernandez, V. P. d; 25 Pereira, Selma Juliana echtg. v. Römer, E. C. z; 22 Mac Donald, Gladys Elisabeth d; 21 Pieter, Virginia Servania z; 23 Coffie, Leona Martha d; Mendelson, Victoria Nessim echtg. v. Sarfatti, R. z; 22 Piar, Enriqueta Dolores echtg. v. Blom, O. F. C. d; Hatma, Evelina Matilda z; 23 Hanson, Armande Eleonore echtg. v. Wilson, J. A. d; 25 Martina, Maria Archangel d; 26 Martina, Eufemia Cornelia echtg. v. de Leeuw, C. S. d; Palm, Olga Isabel echtg. v. van der Dijs, A. E. z; de la Merced, Optacia Venturansa d; 26 Provence, Demetria Virginia echtg. v. Daal, O. d; 27 Senchi, Simona Juliana Leonora echtg. v. Privania, B. M. G. z; 26 Girigori, Carmesilia z; 22 Winklaar, Elesia Bernardina z; de Windt, Olga Placida d; 26 Hook, Leonie Winifred z.

Ondertrouwd op Maart:

22 Cepeda, Victoriano en Hudson, Elvia Elodie Petronella; 23 Raven, Rafael Arcadio en Dorothea, Casimira Gabriela; 26 Luidens, Hermógenes en van Uiter, Isidora Carmelita; 28 Robles de Medina, Ludwig Franklin en Bonifacio, Angustia; Rigaud, Oswald Wilfred en Hudson, Gloria Antonia; Weinum, Leonal Leopold en George, Ena Adella; van Dijk, Willem en Evers, Beatrice Theonela; Yearwood, Charles Gideon en Simon, Lillie Ann; Martis, Lorencio Girigorie en Pieter, Josefita Ambrosia; Hoever, Eleazar Tourino en Jansen, Crusma Cecilia; Elbers, Jules Cornelis en de Palm, Gloria Maria; Moreno, René en Curiel, Norma.

Getrouwd op Maart:

23 Martie, Francisco Gustavo en Zimmerman, Ilaria Virginia; Guldemeester, Pieter en de Castro, Ena; 25 Cepeda, Victoriano en Hudson, Elvia Elodie Petronella; 27 Lizarda, Roman Macario en Arrindell, Ilda Andreia; 28 Fricke, Frederick John en Thomas, Eglantine.

Overleden op Maart:

16 Wout, Maria 70 j.; 17 Damascus, Elca Dionisia 5 j.; 20 Loewenthal, Max, echtg. v. Mateo, S. M. Z. 70 j.; 22 Martha, Franklin Guillermo Prospero 8 mnd.; 23 Herrera, Ellen Magdalena 6 mnd.; 25 Mambi, Agnes Mathilda 42 j.; 23 Cardoze, Morris 90 j.

TWEEDE DISTRICT.

Bevallen op Maart:

16 Gosepa, Maria Rosaria echtg. v. Rooi, A. A. z; 15 Statia, Felicia Secundina echtg. v. Panneflek, D. M. d; 16 Quarton, Teodomira Abdona z; 17 Margaritha, Florita Virginia echtg. v. Blyden, L. A. z; 15 Lard, Virginia Clemencia echtg. v. Josephina, L. J. z; Martha, Cecilia Estebana z; 17 Daly, Edith Gertrude d; 18 Mercelina Saturnilia Severiana echtg. v. Josefina, J. M. d; 14 Kip, Hilda Leonora echtg. v. Requena, L. d; 16 Mambel, Eusebia Maria echtg. v. Candelaria, P. M. z; 19 Elizabeth, Balbina Felicia echtg. v. Decaster, S. Q. d; 13 Phelipa, Servilia Paulina echtg. v. Barbolina, P. A. z; 20 Apostel, Clasina Leonisia echtg. v. Eleonora, J. G. d; 18 Martina, Felecita Maria echtg. v. Satornilia, I. M. d; 20 Juliana, Cecilia Ignasia echtg. v. Offerman, M. d; 18 van Thys, Emilia Angelita echtg. v. Ersilia, J. F. z; 21 Martis, Margaritha Regina echtg. v. Ignacio, J. M. J. d; 23 Bitoria, Marionita Justina echtg. v. Rafaela, A. J. d.

Ondertrouwd op Maart 23: Scharbay, Juan en Pasch, Julia Maria.

Getrouwd op Maart 20: Gerard, Agileo Martir met Winkelaar, Pascualita Benegdita.

Overleden op Maart:

17 Daal, Franklin 2 j.; Barby, Lucien Leon 66 j.

DERDE DISTRICT.

Bevallen op Maart:

12 Monte, Virginia Barbolina echtg. v. Martha, P. z; 23 Maria, Johana Teresa d; 6 Maria, Hermania Feliciana d; 5 Maria, Aura Demetia z; 9 Cijntje, Batestina echtg. v. Trouwloon J. S. z; Djaoen, Emilia Virginia echtg. v. Diaoen, F. P. d; 10 Sambo, Maria Aqueda echtg. v. Henriette, H. M. d; 12 Henriquez, Florence Felecita echtg. v. Luciana, P. C. z; 14 Thona, Dominga, echtg. v. Girigori, C. M. z; 12 Isenia, Maria Martina echtg. v. Alberto, E. R. z; 11 Amanda, Maria Carmen d; 15 Leonard, Julia Maria echtg. v. Jamanika, T. E. z; 14 Kilie, Marianita Minquelina echtg. v. Sambre, M. F. d; 16 Rijnschot, Dometilia Rosina echtg. v. Bruno, C. O. z; 15 Henriquez, Maria Nicolina echtg. v. Isenia, C. M. z; 17 Job, Martina echtg. v. Sambo, P. M. d; Luciana, Rosalia Johanna echtg. v. Maria, G. P. z; 22 Leito, Martina Virginia echtg. v. Ogenia, H. M. d.

Getrouwd op 27 Maart: Clementina, Emerencio Lourens en Hooi, Leonora Gregoria.

EXAMEN „ST. GENESIUS".

Geëxamineerd voor Typist(e) 12 candidaten: afgewezen negen; geslaagd drie, t.w. Elodie Tangel, Annemieke Kasteel en Gè Tiesma.

Voor Kantoorstenograaf(e) in de Engelse Taal (100 lettergrepen) 4 candidaten: afgewezen twee; geslaagd: twee, t.w. Rudy Rosiers en Teresa Vegas.

DE LIJST VAN DE K.L.M.

Curaçao — Aruba.

6 April: Holland Mason, Shamdes Lalchand, Tolaram Metharam, Leo en Linny Berlinski; Braulio en Giovani Booi; Evangelina de Windt, J. de Boye, B. Pineda, Gerard de Veer, Egon Gerstl, G. v.d. Zalm, Josefa de en Carlos Sanchez.

7 April: Bernardo Flores, Julio Ramos, Mercedes de Cabrera, Iphil Jones, Thelma Simmons, Sussana en Servinio Stamper; James Francis, Noel v. Putten.

Aruba — Curaçao.

5 April: Lloyd G. en Ludy Smith; Andre Gerner Schoop, G. v.d. Wey, E. M. Bermudez, Pedro Martis, Petronila Frans, Jan Pauw, H. Veldkamp, Philip Alexander.

Curaçao — Barranquilla.

6 April: Jose Jesus Ceballos, Charles Haladay, Rosaleina Sotomayer, Elay Humberto Carbonell, Elsie Levy, Dorothea Maud Griffith.

Op doorreis naar Bogotá: Lary Brakmo.

Barranquilla — Aruba.

6 April: Anita Halperin, Joseph McManus, Richard en Emma Henriquez.

ingezonden

buiten verantwoordelijkheid der Redactie

Gaarne verzoek ik u een kleine vergissing in uw artikel „Een mislukt debuut" wel te willen corrigeren. Uit een passage uit dat artikel meen ik op te moeten maken, dat ik de mening ben toegedaan, dat iemand, die niet hier is geboren Curaçaose toestanden niet kan leren kennen.

Ik stel op prijs u mede te delen, dat ik die mening niet toegedaan ben, zoals u in mijn rede „Hulde aan Abraham Mendez Chumaceiro", onlangs herdrukt, hebt kunnen lezen. Hij was in Nederland geboren evenals Hamelberg en vele anderen die ik dikwijls aanhaal in mijn geschriften. In mijn rede van Donderdag 4 Maart l.l. heb ik niet vergeten: de Gaay Fortman aan te halen. Monseigneur Niewindt en pater Euwens kenden Curaçao als niemand anders. Wie de geschiedenis van Curaçao bestudeert kan de studies van pater Latour niet verwaarlozen. Uit de serie artikelen van pater Brada het vorig jaar in de Amigoe verschenen heb ik veel geleerd. Het artikel van pater Latour, in de Westindische Gids 1940 over het Papiament en de daarop gevolgde discussie is leerzaam voor ieder die hier geboren is. Wat een onzin, dat iemand die niet hier geboren is niet op de hoogte kan zijn van Curaçaose toestanden en problemen. Ik hoop dat u mij die onzin niet in de mond legt.

M. F. da Costa Gomez.

Naschrift: Wij hebben den meester-doctor Pater Brada's laatste boek over de Kerkgeschiedenis van Aruba gestuurd om nog meer te leren. — Redactie.

WAT GEBEURT MET DE RIJKSCONFERENTIE?

Vergun me even terug te komen op uw naschrift op mijn ingezonden stuk over het door u onder bovenstaande titel aangesneden onderwerp.

U eindigt uw naschrift met de bewering, dat de feiten van de dag mijn ingezonden stuk al ontzenuwd hebben. Wel vreemd, dat onzen meningen weer diametraal tegenover elkaar staan. Ik zou zeggen, dat de jongste berichten over de ontwikkeling van zaken in de Oost juist wijzen op een oplossing als door mij aangegeven.

Eén van de bepalingen van de Nederlands-Indonesische overeenkomst is volgens de bekendmaking van den Londensen correspondent van de „Chicago-Sun", dat Indonesië toestemt in een korte overgangsperiode gedurende welke het verdrag met Nederland zal worden voorbereid. Het wil mij voorkomen, dat deze korte overgangsperiode bedongen is om de grondwetswijziging tot stand te brengen, die het aangegane accoord noodwendig meebrengt. En dan is vanzelf het juiste moment daar om de belofte vervat in de regeringsverklaring van 6 Januari 1942 is te lossen.

U zegt, dat Van Mook c.s. vandaag aan de dag over dingen zit te beslissen, waartoe de Rijksconferentie had moeten adviseren. Ik geloof met u, dat het uiteindelijk daarop uit zal lopen. Het is toch niet anders te verwachten dan dat de Nederlandse Regering, die nu een voorlopig accoord met Indonesië aangaat, bij haar voorstellen van de vereiste wettelijke regelingen aan de Staten Generaal de aanneming van de bepalingen van de aangegane overeenkomst naar best vermogen zal bevorderen. De uiteindelijke beslissing over de Wetsontwerpen ligt bij de Staten Generaal.

Het laat zich dus nu reeds aanzien, dat het te treffen accoord met Indonesië noodwendig een grondwetswijziging vereist, evenals het sedert de datum der Koninklijke Verklaring op 6 December 1942 voor ieder duidelijk was, dat het gehele opzet zich beweeg om een wijziging in onze constitutie. Onbegrijpelijk is voor mij daarom uw opmerking, „dat een verdrag als boven, (in mijn ingezonden stuk) bedoeld, niet mogelijk is, **als zijnde in strijd met de grondwet**".

Verwijtend spreekt u in uw naschrift over **het overboord gooien van principes.**

Er zijn principes en principes. Het begrip „principe" is nogal ruim. Er zijn echte principes, grondbeginselen, waarmee men niet moet schipperen.

Ik gevoel zeer goed het pijnlijke van het door u genoemde geval, dat de Nederlandse Regering na als haar standpunt te hebben bekend gemaakt, dat zij niet met Soekarno zou onderhandelen, heeft moeten schipperen om de schijn te redden.

Of we hier te doen hebben met een grondbeginsel waarmee niet te transigeren valt? Wat zouden de beste stuurlui aan wal gedaan hebben als zij eens voor de verantwoordelijkheid stonden en een beslissing moesten nemen in het belang van Nederland en van Indonesië?

V.E.O.

[Een a]mandelbroodje en een educatieve poging van de Nederlandse Spoorwegen.

door

GEORGE SEPPEN.

[Opgedr]agen aan Elias, den Babbelaar.

... geleden kocht men ...broodjes op een station. ...t per stuk. Groot, knap- ...makelijk en zoet! Ook bij ...igeren op de Leidse weg ...goed. Eigenlijk nog be- ...die van de restauratie ...echt. Wat een feestelij- ...en waren het in onze ...tijd, wanneer wij geen ...behoefden mede te nemen ...dagelijks schooltraject. ...nchen konden in het der- ...wachtkamertje van het ...tion — dat thans ver- ...is — met een groot glas ...15 cent.

...s twintig jaar geleden! ...ge kellner van toen, is ...e ober-ober geworden in ...asse restauratie van C.S. ...an herkende het scholier- ...e aanvangsperiode zijner ...carrière niet meer. ...reisden we elke dag ...um — Soestdijkerstraat- ...Hollandsche Rading — ...sdijk — Groene Kan en ...— Bietstraat (ook al op- ...) op en neer, tot telkens ...ende vreugde van ons- ...aar tot dagelijkse schrik en ...s van het reizend publiek. ...coupé was absoluut vei- ...ruiten ad 10 gulden per ...neuvelden. Zij moesten ...betaald onder inhouding ...e scholierkaart voor een ...en de gevolgen thuis niet ...kend.

...choonste experiment der ...holieren was wel de rij- ...de van een wagen met ...pende coupé's. Tussen Gort ...apel en Maartensdijk! ...ens de rit uit de voorste ...over de treeplank buiten- ...ar de achterste en daarna ...deze, weer terug aan de ...kant. ...e deze ronde ongemerkt en ...nderd volbracht, binnen de ...tijd, was een held. ...de conducteurs gooiden ...oet in het eten, want ze ...wel een beetje hekel aan ...— achteraf bezien — zeer ...

...enwoordig prijkt er in de ...van de Nederlandse ...wegen: — voor zover niet ...om of afgescheurd —; ...art met het opschrift:

...elieden beneden 21 jaar ...rplicht, op eerste vordering ...spoorwegpersoneel hun ...ts af te staan aan perso- ...de leeftijd van ten minste ...hebben bereikt, dan wel ...invalide of ziek zijn." ...alleen met instemming, ...ook met verwondering, heb- ...er naar gestaard. ...twintig jaren, de geregu- ...orde, de voorgeschreven ...en de afgedwongen cor- ...in de coupé. ...lke complicaties veroor- ...Tante Spoor, die zelve be- ...ouder is dan 40 jaar! ...nt sta nu maar eens op ...en dame, die niet kennelijk ...dan 40 is en er niet ziek of invalide uitziet. Die zich nog aan de „right-side of the middle aged" bevindt. Dat is een pijnlijk geval.

En geef uw zitplaats aan een mijnheer, van wien verondersteld wordt, dat hij de leeftijd, waarop — volgens geruchten — het leven begint, heeft bereikt. Dat is ook niet leuk.

Tenslotte qualificeert ge u zelf toch ook liever niet als snotneus, door zo maar op te staan.

Als er in plaats van jongelieden de bewoording „jongedames" had gestaan, dan zou succes verzekerd zijn geweest. Overigens valt het op dit punt waarlijk even mee met de Nederlandse jeugd, maar toch het voorschrift kan geen kwaad.

Het is ook wel een geweldig offer, dat men soms aan de galanterie brengt.

Wie zich bv. des morgens om 9 uur in de trein heeft gewrongen en zich in de letterlijke zin van het woord een zitplaats veroverd heeft op het station in Groningen, heeft het vooruitzicht, als hij ter plaatse het offer brengt, dat hij — gaande naar Den Haag — **zeven en een half uur** kan blijven staan, want zoveel tijd neemt dit traject.

Er worden daarom nogal eens „fifty-fifty transacties" aangegaan tot genoegen van beide partijen.

En natuurlijk zijn er altijd mensen, die zich luidkeels en ongevraagd verontschuldigen, dat ze al uren hebben gestaan, iets dat in sommige gevallen aan gerechte twijfel onderhevig is.

Ook is er de **camouflage-tactiek** van de geconcentreerde aandacht voor de courant, die de gehele omgeving vergeten doet. Maar daarvoor is, naar inhoud en omvang beiden, het huidige dagblad ongeschikt en moet men zich Elsevier, de Groene, of de Pen-Gren aanschaffen. Daarmede houdt een hartstochtelijke lezer het wel een paar uur vol.

En dan te weten, dat het in New York maar heel erg onbehoorlijk is om in de subway voor een dame op te staan!

Wij keren naar het amandelbroodje terug, dat somtijds in een patisserie te pronken ligt. Gaarne wilden wij er een exemplaar van hebben, maar de juffrouw zeide: „Dat gaat niet mijnheer, één dat kan niet, maar wel tien!"

Tegen dit vriendelijk aanbod hadden wij allerminst bezwaar. Edoch, dit moest gepaard gaan met **inlevering.**

Voor 10 amandelbroodjes moet één gulden worden betaald en één ons suiker, één ons boter en één ons bloem worden gedeponeerd op des banketbakkers toonbank. Verrekening der grondstoffen vindt niet plaats! Dat is te lastig.

Rantsoenbons konden wij wel fourneren, want op onze veertiendaagse gang naar het Departement van Oorlog in de residentie wordt ons een tweetal bons voor elke 21 maaltijden verstrekt.

Dezulken worden op het distributiebureau in Hilversum in heuse bons omgezet, in fracties van 125 gram.

„Daar kunnen we niet aan beginnen. U moet in natura inleveren", was het bescheid van de winkeldame.

Dus eerst naar den kruidenier. Een pakje margarine van 250 gram, door welwillende zorgen gehalveerd, 125 gram tarwebloem, want het is te gek om een papieren zak te vragen van 100 en één van 25 gram.

En dan nog 250 gram suiker, hetgeen de kleinste fractie van de rantsoensuikerbon is.

Een apart zakje met 100 en één met 150 gram, ja, dat gaat nog wel.

Vervolgens terug naar de juf. Tien amandelbroodjes in een papieren zak. Vijf en twintig gram boter en bloem cadeau voor den bakker, maar dat mag niet hinderen en dan huiswaarts.

Blij als een kind hebben we daar in een amandelbroodje gehapt, terugdenkende aan de goede oude tijd.

Maar de teleurstelling was groot, want het deeg was een feuilleté en de amandelpers — wees gewaarschuwd verlofgangers — synthetish gekleurde en gezoette witte bonen-purée!

[M]et diepe droefheid geven wij [k]ennis van het overlijden van onzen [in]niggeliefden echtgenoot en neef

[J]ohannes Ferdinand Ietswaart

in den ouderdom van 65 jaar.

[...] April 1946.

Meyer-Ietswaart
Hoyer
Dickens
W.V. Kimmenaede

[De] teraardebestelling zal plaatsvinden hedenmiddag om [...]5 uur

Sterfhuis: Bataviewijk 19.

ONS KONINKRIJK

INTERNATIONALE REGELINGEN NODIG.

In een radiorede heeft Minister Ir. H. Vos bekendgemaakt, dat getracht zal worden de productie van olie, kolen, rubber, graan, katoen, wol enz. internationaal te regelen. Hij voegde er aan toe dat men door bittere ervaringen geleerd heeft dat vele economische problemen slechts opgelost kunnen worden langs internationale weg. Hij wees op de internationale regeling van koersen en het levensmiddelen vraagstuk, die nu reeds internationaal worden geregeld.

Hij zeide, dat het voor Nederland noodzakelijk is buitenlandse leningen af te sluiten om weer een plaats in het economische leven te kunnen innemen. Maar daartegenover zal de regering ook toezicht dienen uit te oefenen op het economische leven van het land. In de huidige omstandigheden kan de regering slechts buitenlandse leningen afsluiten en aldus het handelsevenwicht trachten te herstellen. Indien de regering faalt zal een groot deel van de industrie lam gelegd worden, alleen reeds door gebrek aan grondstoffen. De Regering is verplicht er voor te waken dat de door middel van de leningen aangekochte goederen ook die grondstoffen zijn, die nodig zijn voor de Nederlandse industrie. (Aneta)

NATIONAAL SPEL DER BEVRIJDING.

Het comité „Nederland Herdenkt 1940—1945" zal op de nationale bevrijdingsdag, Zaterdag 4 Mei, in het Olympisch Stadion te Amsterdam wederom een spel doen opvoeren, geschreven door A. den Doolard, waarin Neerlands gevallenen van 1940—1945 worden herdacht. Ook ditmaal zullen er 5000 personen uit alle lagen der bevolking aan medewerken onder de algemene artistieke leiding van Carel Briels. De baten zijn voor de Stichting 1940—1945.

WITBOEK.

Een Witboek van de Regering over de financiën gedurende de oorlog verklaart dat tussen 1940 en 1945 9.573.000.000 gulden aan de Schatkist zijn onttrokken door de Duitsers. 8.449.000.000 hiervan viel het Duitse leger ten deel, de rest werd gebruikt aan burgerlijke administratie en verdedigingswerken. Buitendien heeft de Nederlandse Bank nog 4.500.000.000 gulden te vorderen van de Reichsbank (Aneta).

PRINSELIJK PAAR BIJ INTERNATIONAAL HOF.

Hare Koninklijke Hoogheden Prinses Juliana en Prins Bernhard zullen op 18 dezes de eerste openbare zitting van het Internationaal Gerechtshof bijwonen. Onder de vele vooraanstaanden die de plechtigheid bijwonen bevinden zich ook leden van het Cabinet (Aneta).

DOODSTRAF.

De Biezondere Rechtbank heeft Vrijdag de doodstraf uitgesproken tegen H. Luyendijk, die in Maart 1942 een groep mannen, die naar Engeland wilde ontsnappen, verraden heeft. Het gevolg van dit verraad was dat zes personen door de Duitsers werden aangehouden en doodgeschoten (Aneta).

VERVANGING.

Volgens het dagblad de „Nieuwsgier" zal de Rapwi te Batavia worden opgeheven en vervangen door de Amacab, op 15 dezes (Aneta).

KUNST - LEDEMATEN.

Uit Engeland zijn 7000 kunstledematen ingevoerd, teneinde geschoolde arbeiders, die oorlogsinvaliede zijn, in staat te stellen deel te nemen aan de heropbouw (Aneta).

TIEN JAAR VOOR MULLER.

De N.S.B.-burgemeester van Rotterdam, Frederick Ernst Muller, is Vrijdag voor een biezondere rechtbank verschenen. Het Openbare Ministerie heeft tien jaar gevangenis gevraagd (Aneta).

DRIE EREPROMOTIES TE UTRECHT.

Kardinaal De Jong en Ds. K. H. E. Gravenmeyer gehuldigd.

Dinsdagmiddag 26 Maart werd in de Rijksuniversiteit te Utrecht ter gelegenheid van hun benoeming tot ere-doctor de erebul uitgereikt aan ds. K.H.E. Gravemeyer, kardinaal Joh. de Jong en aan den 72-jarigen natuuronderzoeker A. van Luyk.

Na de diës-rede van prof. dr. J. Boeke sprak prof. dr. P. Geyl dr. De Jong toe. Het geloof in de eeuwige beginselen, aldus spreker, is ons in de jaren die achter ons liggen, dieper bewust geworden. Ieder had zijn eigen strijd te strijden. Er zijn er echter die door woord en voorbeeld, geholpen door hun positie, iets aan de gemeenschap hebben kunnen mededelen, dat de eenzaamheid der beproeving doortrok. Uw woord, dr. De Jong, gesproken tot uw volksdeel was van invloed op heel de natie.

Aan ds. Gravenmeyer werd de bul overhandigd door prof. dr. J. Severijn, die zich in een korte toespraak tot hem richtte. Het behoeft geen betoog, aldus prof. Severijn, hoezeer de hoogste belangen van ons volk en van het universitaire leven door u gediend en bevorderd zijn.

Ik wens u met deze eervolle onderscheiding van harte geluk en voeg daaraan de wens toe, dat het u gegeven worde tot in de lengte van jaren uw kracht te wijden aan het welzijn van de Kerk en mede te arbeiden aan het herstel van ons nationale leven op grondslagen, waaruit zijn historie is opgekomen, die bewezen hebben, dat in de gebondenheid aan Gods geboden de geestelijke en nationale vrijheid haar van God gegeven bescherming een waarborg vindt. Dr. v. Luyk werd toegesproken door prof. dr. Joh. Westerdijk. Ds. Gravemeyer dankte ten slotte namens de drie promovendi. (Trouw)

EERSTE ZITTING.

De eerste formele zitting van het Internationaal Gerechtshof zal op 13 April 's namiddags plaats hebben (Aneta).

KORT BEZOEK.

De Britse luchtmaarschalk Sir John Slessor is per vliegtuig uit Singapore te Batavia aangekomen, teneinde een kort bezoek te brengen aan de eenheden van de Royal Airforce op Java (Aneta).

GEDWONGEN VERPLAATSING.

De directie van Philips, die niet in staat is voldoende mankracht aan te trekken om het hoofd te kunnen bieden aan de steeds toenemende bestellingen, overweegt thans een deel van haar fabrieken over te brengen naar een ander gedeelte van Nederland, waar meer arbeidskrachten beschikbaar zijn, seint Aneta uit Eindhoven.

In verband hiermede voert Philips besprekingen met een aantal gemeenten.

EILAND ONRUST.

Indonesische journalisten van Midden-Java, die een bezoek hebben gebracht aan het eiland Onrust, waar 761 Indonesiërs, 20 Chinezen, 208 Duitsers en 6 Nederlandse N.S.B.-vrouwen opgesloten zijn, hebben vastgesteld dat de condities in de strafkolonie goed zijn. Het Nationalistische blad „Rajat" schrijft, dat in tegenstelling met de geruchten, die in het Javaanse binnenland de ronde doen, de gevangenen goed gevoed zijn, goed behuisd en goed behandeld.

Het blad vindt het echter onrechtvaardig de Indonesiërs nog langer gevangen te houden, daar het politieke gevangenen zijn, die, al worden hun daden door Britten en Nederlanders als verkeerd beschouwd, handelden als patriotten, waarbij rekening dient te worden gehouden met de revolutionaire periode waarin Java verkeert (Aneta).

ZUINIG MAAR AVERECHTS BELEID.

De plaats en de positie der overzeese gebiedsdelen is aanzienlijk belangrijker geworden sinds de beroemde rede van de Koningin. In de „West" vond men dat vanzelfsprekend een hartelijk gebaar. De verstevliging van de band met Nederland is zeker nodig na de afgelopen jaren. Men zou dan ook geneigd zijn te geloven, dat men daar goed op de hoogte wordt gehouden van de grote Rijksgebeurtenissen. Welnu, de troonrede, die Hare Majesteit gehouden heeft, bleek onze zuinige regering te lang te zijn om naar Curaçao te seinen. Enkele zinnen ging nog! Zodat onze rijksgenoten in West-Indië — of moet men ook al zeggen West-Indonesië? — de volledige text pas te weten konden krijgen uit een Engelse vertaling, die per luchtpost uit New-York werd toegezonden.

De hiervoor verantwoordelijke instanties moeten deze week maar eens het hoofdartikel van Christoofoor lezen. Daaruit zal blijken, dat we op de Nederlandse koekebakkersmentaliteit in de Buitenlandse politiek wel een en ander aan te merken hebben. Dit gevaar ten aanzien van onze eigen gebiedsdelen maakt ons wel enigszins bevreesd!

(Christofoor.)

DE „MAASKERK".

De „Maaskerk" is Zaterdag, de haven van La Guayra binnengelopen met een lading van 800 ton. Het is het eerste Nederlandse schip, dat rechtstreeks van Nederland Venezuela aan doet (Aneta).

De Aanslag op Rauter opgehelderd.

Geen vooropgezet plan, maar de Appeldoornse N.B.S. had een nodig.

door

F. J. FRAITURE

Nijmegen.

Wie herinnert zich niet het sensationele bericht, dat in de late avond van de zesde Maart 1945 op de grote verkeersweg over de Veluwe tussen Apeldoorn en Arnhem ter hoogte van de „Woeste Hoeve" een aanslag werd gepleegd op den beruchten Duitsen generaal H. Rauter „Generaal Kommissar für das Sicherheitswesen", den grote beul van Nederland, in wiens naam honderden en nog eens honderden Nederlanders zijn terechtgesteld. Uit wraak fusilleerden de Moffen 24 uur na de ontdekking van deze aanslag op dezelfde plaats 117 Nederlanders, die om redenen van sabotage of verzet in verschillende gevangenissen waren opgesloten en van daaruit in de vroege morgen van de achtste Maart op vrachtauto's werden weggevoerd om bij de „Woeste Hoeve" in groepen van 20 man als beesten te worden neergeschoten.

Hoewel dit vreselijk drama zich nu reeds meer dan een jaar geleden heeft afgespeeld, bleef de eigenlijke aanslag op Rauter, waarbij deze zwaar werd gewond en de hem vergezellende hoge officieren werden gedood, nog steeds in een geheimzinnig waas gehuld. Geruchten gingen, dat Duitse kogels in de lichamen waren gevonden en de aanslag dus door Duitsers moest zijn gepleegd, terwijl 117 Nederlanders ervoor moesten boeten met hun leven. De ware toedracht bleef echter onbekend.

Tot nu plotseling de dagbladen van De Gelderlander-Pers te Nijmegen met de onthulling kwamen van het geheim. Aan de hand van die gegevens is deze zo geruchtmakende aanslag thans als volgt te reconstrueren:

Op een gegeven moment, geheel onverwacht, moest de N. B.S. (Nederlandse Binnenlandse Strijdkrachten) te Apeldoorn, waarin enige Oostenrijkse deserteurs meewerkten, de beschikking hebben over een auto om enkele valschermspringers die spoedig in de omgeving van Apeldoorn voor speciale opdrachten zouden worden afgeworpen, te kunnen vervoeren. Voor de plaats, waar deze wagen „gevorderd" zou worden, werd de Rijksweg Arnhem-Apeldoorn onder de „Woeste Hoeve" uitgekozen. Een onderdeel van de N.B.S., bestaande uit vier man, werd voor deze taak aangewezen. Deze vier mannen stonden in het duister klaar om, indien er een geschikt voertuig naderde, dit te overvallen. Zij waren uitgerust met Duitse wapens, hetgeen later tot de reeds bovenomschreven gissingen aanleiding heeft gegeven.

Eindelijk kwam er een wagen aan, die gesommeerd werd te stoppen. De bestuurder minderde vaart, maar toen de auto dichtbij was, openden de inzittenden er van het vuur, dat echter direct en intensief door de N.S.B.-ers werd beantwoord. De auto kwam stil te staan en het schieten verstomde. Door de geweldige beschieting was de wagen zwaar beschadigd en ongeschikt voor het doel, waarvoor men hem had laten stoppen.

De groep liet de wagen derhalve staan, na zich overtuigd te hebben, dat de inzittenden niets meer konden uitrichten. Men wist toen niet wie eigenlijk de inzittenden waren. Dit kwam eerst de volgende dag aan het licht.

Had men geweten, dat Rauter in de wagen zat dan waren er heel andere maatregelen getroffen. Maar nakaarten heeft hier geen zin.

Toen de leiding van de N.B.S. ter ore kwam, dat er op dezelfde plaats waar de overval gepleegd was, als wraak massa-executies zouden plaats vinden, heeft zij nog getracht dit door een massaal ingrijpen van de N.B.S. te verhinderen.

Wegens gebrek aan vervoergelegenheid moest dit plan echter worden opgegeven.

Ten overvloede zij er nog op gewezen, dat overvallen op auto's veelvuldig ondernomen zijn in de illegaliteit en doorgaans altijd met succes. Het is ons bijvoorbeeld bekend, dat onder de rook van Epe op de Rijksweg Arnhem—Utrecht een auto „georganiseerd" werd, waarbij zich een 14tal SS'ers zonder slag of stoot overgaven. Het noodlot wilde echter, dat de wagen, die onder de „Woeste Hoeve" overvallen werd, inzittenden bevatte, die zich steeds bedreigd gevoelden en die dan ook dadelijk begonnen te vuren toen zij moesten stoppen op een stille weg.

Hiermede is dus een van de meest opzienbarende aanslagen, in Nederland tijdens de bezetting op hoge Duitse autoriteiten gepleegd, tot opheldering gekomen.

De Noordamerikaanse Millitaire Politie·

Het leger der Verenigde Staten bestond in 1939 uit ongeveer 200.000 officieren en manschappen.

Het had geen militair politiekorps. Thans is het Militair Politiekorps van het Leger alleen meer dan 200.000 officieren en manschappen sterk.

Aan het hoofd er van staat generaal-majoor Archer L. Lerch, Provost Marshal General.

Deze groote troepenmacht, die minder dan vier jaar geleden nog uit de grond moest worden gestampt, bestaat uit kleine afdelingen, de grootste een bataljon, die zijn verspreid over de meeste delen van de wereld en die een groter verscheidenheid van diensten verrichten dan alle andere takken van legerdienst. Het korps heeft zich in zijn kort bestaan waarschijnlijk een blijvende plaats verzekerd in de Amerikaanse legerorganisatie; want het heeft werk deskundig leren uitvoeren dat even zeer deel uitmaakt van de moderne oorlogvoering als het werk van bazooka's en Superforten.

In 1941 besloot de Secretaris van oorlog. Stimson, tot de instelling van het ambt van Provost Marshal General en droeg den man, dien hij er voor had benoemd, general-majoor Allen W. Gullion, op 50.000 militaire politiemannen (MPs) op te leiden. Amerika leefde nog in vrede, maar de Selectieve Dienstplicht vulde reeds de gelederen van een groeiend leger.

Men had nog geen duidelijke voorstelling van wat de MPs in een moderne oorlog zouden moeten doen, afgescheiden van hetgeen men zich herinnerde van hun werk in twee voorgaande oorlogen.

Ten hoogste kon men verwachten dat zij in het leger gelijksoortig werk zouden verrichten als de burgerlijke politie — orde zouden houden onder de troepen, militair verkeer regelen, misdaad in het leger aanpakken, krijgsgevangenen behandelen en gevaarlijke vreemdelingen, die spionnen of saboteurs konden zijn, oppakken. Dit alles behoort inderdaad nog tot het belangrijke werk van de MP; maar het heeft in deze oorlog zoveel vormen aangenomen, in en buiten de strijd, dat de denkbeelden en de voorstellingen van 1941 overboord moesten worden geworpen. Niet alleen bleek dat men aan 50.000 man niet genoeg had, ook het huidig aantal van 200.000 schiet tekort.

Want hoe ingewikkelder de oorlog hoe lichter ze chaotisch wordt en hoe noodzakelijker het is uit het oogpunt van oorlogstactiek en troepenverplaatsing en - huisvesting, orde te scheppen waar zo vaak verwarring dreigt.

In de eerste wereldoorlog bestond de militaire politie hoofdzakelijk uit infanteristen, lukraak uit de troep gehaald en met armbanden, wapenen en wat rudimentaire opleiding toegerust, net genoeg om bij de andere soldaten respect af te dwingen.

Aan het eind van de vorige oorlog drong general Bandholtz, Provost Marshal General van het Amerikaans expeditieleger, in een rapport aan op de stichting van een militair politiekorps van „eersteklas mannen, grondig opgeleid voor hun speciale diensten", dat deel zou uitmaken van de vredessterkte van het leger.

Maar de militaire politiemacht werd ontbonden; en eerst bij Stimsons beschikking van 1941 werd een nieuw korps van MPs ingesteld.

Toen het geoefende korps militaire politie weer op papier stond drong de provoost-generaal die het korps moest opbouwen — als elke andere generaal, die een soortgelijke taak krijgt — naar de beste manschappen die de recruteringsdepots binnenkwamen. De opmerkingen van generaal Bandholtz indachtig vroeg generaal Gullion voor het beste type, daarbij wijzend op het belang van ervaring in politie- en opsporingsdienst. Hij begon dan ook met verscheidene oud-politieagenten, er in begrepen enkele gemeentelijke politiechefs die later tot zijn beste officieren zouden behoren. Maar ook werd een mengsel van recruten op hem afgeschoven die voor andere wapens blijkbaar geen bekoring hadden. De vechtwapens mochten de hand leggen op de beste recruten.

Het legerbestuur voelde dat er dringend behoefte was in deze oorlog aan geschikte mannen die de ontelbare nieuwe karweien konden opknappen welke niet onder de gevestigde wapens of dienstaken vielen. Het legerbestuur herinnerde zich ook, niet zonder afgunst, de Britse militaire politie van de eerste wereldoorlog — een koel en effectief korps dat zijn waardigheid ontleende aan de vele Londense bobies in zijn gelederen en dat gezag kreeg zonder veel krachtdadig optreden. Tenslotte werden uit de recuteringsdepots meer en meer mannen van ontwikkeling, karakter en ervaring, in plaats van krachtpatsers, aan het nieuwe politiekorps toegewezen. Nu beroemen de MPs er zich op dat de bloem van de manschappen die in het leger gaan in hun gelederen komen.

De MP van deze tijd is niet alleen een nieuw type in het leger; hij heeft ook nieuwe functies te verrichten die het karakter van deze oorlog weerspiegelen. Het is nog steeds zijn taak den uitbundigen soldaat in toom te houden.

Maar zijn opleiding omvat, behalve de behandeling van zijn strijdmakkers, op een wijze die goed voor hen is, een lijst van vakken die betrekking kunnen hebben op het amphibisch krijgsbedrijf, de snelle beweging van gemechaniseerde troepen door vijandelijk terrein, de tactiek van het gevecht in het oerwoud, de verplaatsing en legering van troepen op lange toevoerlijnen, gelegd over kortelings nog maagdelijk gebied, of op zwarte markt en inflatie en haar problemen in vreemde landen. De MP van deze tijd is opgeleid in de wapenhandel en de velddienst van de infanterie — dat helpt hem aan het nodige respect bij zijn medesoldaten.

Daarbij is hij ook vaak deskundig op velerlei gebied — in jiujitsu, in het geometrisch aspect van verkeerscontrole, in het opsporen van listig beraamde misdaden.

De opleiding der Amerikaanse MPs heeft plaats in Camp Bullis, zowat 30 km van San Antonio, in Texas, in het mesquite-land. Er woont in dat kamp een vlottende bevolking intenten. De toekomstige MP krijgt er militaire oefeningen in de heuvels en volgt er voordrachten over allerlei onderwerpen.

Er zijn recruten, officieren in speciale opleiding en candidaat officieren. Er zijn veel teruggekeerde veteranen bij die in een cursus van zeventien weken aan de tand worden gevoeld en vertrouw moeten raken met een 300-tal punten betreffende de taak van den MP.

De MPs die den Amerikaansen burger het meest vertrouwd zijn verschijnen in paren op straat en in de treinen. Wie weet hoeveel kilometers zij in deze oorlogstijd reeds te voet of in hun jeeps hebben afgelegd; wel heeft men berekend dat zij het afgelopen jaren treinreizen hebben gemaakt tot een gezamenlijke lengte van bijna 33 millioen kilometer om de papieren na te kijken van zowat 2.000.000 militairen.

De MPs in de Verenigde Staten hebben ook de taak de binnenlandse veiligheid te helpen verzekeren waar het gaat om staatsbelangen en eigendommen, of als de President, op verzoek van den gouverneur van een staat, een proclamatie heeft uitgevaardigd, waarin het leger wordt gemachtigd op te treden. De Provost Marshall General is ook, tezamen met de staatsorganen, verantwoordelijk voor het opsporen van vijandelijke vreemdelingen, spionnen, saboteurs en staatsgevaarlijke elementen.

Aan het front zijn de MPs belast met het overnemen en bewaken van de krijgsgevangenen. MPs die aan de gevechten deelnemen maken vaak zelf krijgsgevangenen. Alle gevangenen worden overgegeven aan de MPs die zich onmiddellijk achter de gevechtslinie bevinden, en door hen gereed gemaakt voor de afvoer en begeleid door de verschillende stadia die voor sommige gevangenen eindigen in Amerikaanse kampen. In het beginstadium is dit soms hachelijk werk, dat koelbloedigheid eist en vaardigheid met de handmitrailleur als de gevangenen, wat zij soms beproeven, hun bewakers pogen te overrompelen of in op en neer gaande gevechten naar hun eigen linies trachten te vluchten. In het eindstadium is het een zaak van toezicht op een 400.000 norse Duitsers, 50.000 Italianen en 3000 Japannezen, verdeeld over meer dan 440 kampen in de Verenigde Staten.

In de loop van de opzienbarende opmars van generaal Paton in Duitsland was er een ogenblik dat twee pantserdivisies elkaar moesten kruisen op een knooppunt van wegen, en dat midden in de strijd. De hachelijke manoeuvre werd vlot uitgevoerd; verwarring was er alleen bij den vijand. Dat was ongetwijfeld te danken aan de MPs die verkeer hadden leren behandelen in het New Yorkse Times Square en onder de woest rijdende Texassers van San Antonio.

Overdenking.

PASSIEZONDAG.

(Homilie van den heiligen Gregorius Paus Joannes 8, 46—59)

Ziet, zeer geliefde broeder, hoe groot de zachtmoedigheid Gods is. Hij was gekomen om de zonden uit te delgen, en zeide: „Wie uwer overtuigt Mij van zonde?" Hij acht het niet beneden zich uit de rede aan te tonen dat Hij geen zondaar is, Hij, die door de kracht zijner Godheid de zondaars kon rechtvaardigen. Schrikkelijk echter is hetgeen volgt: „Wie uit God is, luistert naar de woorden van God: daarom luistert gij niet, omdat gij niet uit God zijt."

Indien gij nu naar de woorden van God luistert, die uit God is, en alwie uit God niet is, naar zijn woorden niet luisteren kan, ondervrage een ieder zich zelf, of hij met het oor des harten Gods woord verneemt, en hij zal inzien vanwaar hij is. De Waarheid beveelt ons te verlangen naar het hemelse vaderland, de begeerten des vleezes uit te roeien, de wereldse glorie te vluchten, andermans goed niet te begeren, van het eigen weg te schenken. Laat dus een ieder uwer bij zich zelf onderzoeken of deze stem Gods krachtig doorklinkt in het oor zijns harten, en hij zal inzien, of hij reeds aan God toebehoort. Want sommigen zijn er, die zich zelfs niet verwaardigen met hun lichamelijke oren naar Gods geboden te luisteren. Sommigen ook zijn er, die ze wel vernemen met hun lichamelijk oor, doch er volstrekt niet met hun ziel naar verlangen. Sommigen ook nemen gewillig het woord Gods aan, zodat zij zelfs tot tranen toe geroerd worden, doch na het wenen keren zij tot hun zonde terug. Ongetwijfeld luisteren zij niet naar het woord Gods, die weigeren het door daden in beoefening te brengen. Roept u dus, zeer geliefde broeders, uw leven voor de ogen uwer ziel, en laat u, na een ernstige beschouwing, met vrees bevangen worden voor hetgeen uit de mond der Waarheid weerklinkt: „Daarom hoort gij niet, omdat gij niet uit God zijt". Doch dat wat de Waarheid van de verworpelingen verklaart, tonen de verworpelingen zelf ook van zich aan door hun boosaardige werken. Er volgt immers: „De Joden antwoordden dan en zeiden Hem: Zeggen wij niet met recht, dat gij een Samaritaan zijt, en van den duivel bezeten zijt?" Laten wij horen, wat de Heer antwoordt nadat Hem zulk een smaad is aangedaan: „Ik ben niet van den duivel bezeten, maar Ik eer mijn Vader; gij echter doet aan mijn eer tekort". Omdat echter het woord Samaritaan „Wachter" betekent, en Hij zelf wezenlijk de wachter is, van wien de psalmist zegt: „Als de Heer een stad niet bewaakt, dan waken te vergeefs zij die ze bewaken" en van wien ook door Isaïas gezegd word: „Wachter, hoe ver is de nacht? Wachter, hoe ver is de nacht?" wilde de Heer niet antwoorden: Ik ben geen Samaritaan, doch: „Ik ben niet door den duivel bezeten". Twee dingen toch verweet men Hem: het ene ontkende Hij, het andere gaf Hij stilzwijgend toe.

UIT DE PERS

.GEEN BELANGSTELLING VOOR DE R.K. VOLKSPARTIJ.

Een slagwoord. Een wachtwoord. Een belofte.

Dat hebben wij tenminste gedacht.

Dat hebben wij gehoopt.

Maar het valt tegen.

Er is veel geschreeuw maar er valt weinig wol te spinnen.

Er heerst inertie en geestelijke traagheid onder de jongeren.

Zij zijn uitermate critisch en staan tegenover alles wat naar voren wordt gebracht met een medelijdende, hautaine glimlach. Zij halen de schouders óp maar zetten nergens hun schouders ónder!

Het is jammer, maar waar. Al zullen sommigen woedend worden, het blijft tóch waar.

Is er niet een algemene klacht dat de jongeren voortdurend absent zijn als op bijeenkomsten van Katholieke Volkspartij en dergelijke, de plannen worden besproken, de toekomst wordt gepeild, stemming en medewerking wordt gevraagd? Critiek kan worden geoefend?

Zij schelden en schimpen op de „ouden".

Daar zijn ze jong voor en die woorden worden waarachtig niet op een goudschaaltje gewogen, maar laten ze dan ten minste trachten te doen en aan te pakken.

Het is zo miserabel negatief om maar te kankeren en zelf niets te doen.

Om te schimpen op vergaderingen en er zelf weg te blijven.

Om wat anderen doen af te kammen en zelf langs de weg te blijven staan.

Het is zo laf om je zelf buiten schot te houden en anderen op de korrel te nemen.

De jongeren krijgen een kans en zij moeten die aangrijpen.

Op de jongeren rust straks de grootste verantwoordelijkheid.

Zij vormen zeventig procent van het kiezerscorps.

Weten ze waar het om gaat? Beseffen zij hun verantwoordelijkheid?

Het merendeel blijft thuis! Zit bij de kachel. Rookt een rhodesia — natuurlijk mopperend dat het geen „sweet caporal" is — en doet niets.

Blijft thuis.

De goede niet te na gesproken, het merendeel der zogenaamde jongeren is een geblaseerde, zwetsende massa;

Als het niet zo is, bewijs het dan.

Laat je zien. Laat je horen! Doe!

(De Burcht, r.k.)

BISSCHOP OVER HET N.V.V.

Mgr. W. Mutsaers, bisschop van 's Hertogenbos, heeft te Tilburg op een bijeenkomst van de Bosse Katholieke Arbeidersvereniging de volgende verklaring afgelegd:

De wezenlijke strekking van hetgeen ik op 3 Februari j.l. heb verklaard, kwam hier op neer, dat ik in de houding der Katholieke Arbeidersbeweging tijdens de gelukkig voorbije bezetting een sterk argument vind om in de toekomst principiëel te blijven en dat de slappe houding van het N.V.V., dat 2 jaar lang met het Nat.-Socialisme aanpapte, mij in deze overtuiging versterkte.

Hoe was de situatie?

Op 16 Juli 1940 kwam het N. V.V. onder den Nat.-Socialist Woudenberg. Toch zijn toen zeer veel bestuurders van het N.V.V. en de daarbij aangesloten moderne vakbonden, hun functie blijven vervullen tot het jaar 1942. De bestuurders en de leden van het R. K. Werkliedenbond en eveneens van het Christelijke Nationale Vakverbond bedankten, zodra zij onder de oppermacht van de N.S.B.-ers werden gesteld in Juli 1941.

Ook moet worden opgemerkt, dat in Juli 1941 door Woudenberg bij de Katholieke Vakbonden 20 gemachtigde werden aangesteld,waarvan ten minste de helft nog in functie gebleven bestuurders van een der moderne vakbonden was.

Deze gemachtigden hebben in de zomer en in de herfst van 1941 veel pogingen aangewend om leden te werven voor de vakbonden van het N.V.V. Iemand als de heer Vorrink toonde zich dan ook zeer misnoegd over de houding van vele bestuurders der moderne vakbonden, die, zoals hij het uitdrukte, met Woudenberg op één tribune gestaan hebben. Ik meen dus met alle recht de houding van het socialistische N.V.V. in tegenstelling met de principiëele organisaties, slap te mogen noemen. (Het Zuiden)

OPINIE-ONDERZOEK, EEN NIEUWE VORM VAN PUBLICITEIT.

Uitkomsten zijn verrassend.

Een van de instellingen, die zich in Europees Nederland bezighouden met het onderzoek naar opvattingen en meningen, die in het volk leven, is het Nederlands Instituut voor de Publieke Opinie.

Het is zijn werkzaamheden vlak na de bevrijding begonnen met de vraag: op welke partij zou u op het ogenblik uw stem uitbrengen? Sindsdien hebben op gezette tijden enquêtes plaats, welker resultaat enkele malen ook door Aneta naar de West werd doorgezonden. Aan een artikel in het Algemeen Handelsblad ontlenen wij thans hoe dit bureau werkt.

Er hebben geen schriftelijke enquêtes plaats, het onderzoek geburt mondeling. Men richt zich in totaal tot 2000 mensen, in welk getal de stedelijke en de plattelandsbevolking en de verschillende maatschappelijke lagen, zowel mannen als vrouwen, naar hun betekenis zijn vertegenwoordigd. Men informeert dus niet bij een élite of bij een bepaalde groep, men wenst een doorsnede van de volksopinie te krijgen. Het is niet nodig om bij meer dan 2000 mensen te informeren. De ervaring heeft geleerd, dat de uitkomsten dezelfde zijn of men nu 2000, 200.000 of 2 millioen meningen krijgt. Het befaamde Callup-instituut in Amerika wint veelal slechts informaties in bij 1800 mensen. En hoe juist blijken zijn diagnoses ten aanzien van de werkelijkheid te zijn.

Schriftelijke enquêtes hebben het grote nadeel, dat ten eerste slechts 10 of 20 % van de gevraagde antwoorden binnenkomt en ten tweede, dat deze dan afkomstig zijn van de meest-geïnteresseerden, hetgeen de antwoorden niet-representatief voor de gehele bevolking maakt. Bij mondelinge enquête blijken de cijfers slechts 2% van de realiteit af te wijken. Naarmate het aantal antwoorden groter is (bv. 100.000 of één millioen) verdwijnt de afwijking geheel.

Naar men ons van de zijde van het Instituut mededeelde, krijgt elke enquête een opdracht in de zin van: „hier is een lijstje met vragen, begeef u daarmede in uw stad (of dorp, of streek) naar 12 arbeiders, 3 middenstanders en 1 intellectueel (deze samenstelling is variabel) en zend ons na een week (of 14 dagen, of langer, dat is afhankelijk van de aard der enquête) de antwoorden."

Daarbij wordt ook de leeftijd der ondervraagden genoteerd, alsmede hun beroep. De ondervragers zijn gesalarieerde krachten, die voor het werk voelen en er hun vrije tijd aan willen besteden (onderwijzers, leraren, gepensioneerden etc.).

Het onderzoek naar de publieke opinie heeft in het buitenland interessante dingen aan het licht gebracht. Zo bleek, dat de uitslag van de verkiezingen in Engeland in de zomer van dit jaar niet afweek van de resultaten, door het opinie-onderzoek reeds in November vorig jaar verkregen, ja, zelfs niet van die van voorjaar 1943!

Aan verkiezingscampagnes kan, lijkt het, dan wel wat minder geld worden besteed. Wat A
betreft: het opinie-onderzoek
de herkiezing van President
sevelt in November 1944
uit, dat en 54% democraten
46% republikeinen waren. In
1945, na Roosevelts dood
deze cijfers precies dezelfde
Augustus, enkele maanden
Trumans ambtsaanvaarding
en 42%. Het opinie-onder
dat in ons land nog in de ki
schoenen staat, zal hier ong
feld even interessante dinge
het licht brengen.

SPORT

KATHOLIEKE SPORT CENTRALE.

D.B.O. — Sithoc niet d
gaan; Dosko — Tropiaals
Republiek — D.B.O. 2—0;
laars — Portugezen elftal 2-

CURAÇAOS ELFTAL VASTGESTELD.

Het Curaçaos elftal dat
uitkomen op het interlanden
nooi is voorlopig vastgesteld.
opstelling is als volgt:

Hato
Pietersz Confesor
Corps Mercera Vlinder
Juliana Dagadan Martis
Heyliger Feli

In totaal zijn 17 spelers uit
kozen. Reserves zijn o.a.
vell, Stefania, Eduarda en M
Jansen.
Zoals men ziet is Jong Holl
doelverdediger in het doel.
volgt de gehele achterhoede
Subt. In de voorhoede krijgt
den rechtsbuiten en midvoor
Subt, den rechtsbinnen van V
tesse, den linksbinnen van J
Holland en den linksbuiten v
Atlanta.

SURINAAMS ELFTAL.

In „De West" komt de vo
gende advertentie voor, on
het opschrift „Voetbaltournooi
Curaçao":

Hier heb ik een zeer goed elft
dat in staat zal zijn Suriname te
vertegenwoordigen.

Waarom trainen deze jonge
niet? In Curaçao wordt er ander
half uur gespeeld dus onze jon
gens moeten een behoorlijk uit
houdingsvermogen hebben.

De Clercq Belgrave
Nelom Samson Kamperveen
Woerdings Echteld Babb
Lyesner Paton
Knel
H.

VITESSE WINT ZILVEREN BAL.

In het voetbaltournooi tijdens
het weekeinde om de Asiento
Zilveren Bal heeft Vitesse de
overwinning behaald. In de fi
nale werd Jong Holland versla
gen met 2—0 nadat S.U.B.T.
eerder op de dag met 5—3 uit
de weg werd geruimd. Hieruit
blijkt weer wat een club onder
energieke leiding kan bereiken.

ONS KONINKRIJK

COMMUNIQUÉ VAN ZATERDAG.

Het communiqué van Zaterdag
luidt: „Mortieren hebben een
Nederlandse stelling beschoten
bij Batavia. Een Japanse mortier
is gevonden. Mortiergranaten
zijn ook in een deel van Ba
doeng terecht gekomen. Tanks
en mortieren beantwoordden het
vuur en de compagnie heeft nie
we stellingen ingenomen.

Ten Zuiden van de stad ont
dekte een patrouille Indonesi
die zich ingegraven hadden bij
Tjitaroem; op Bali hebben zi
incidenten voorgedaan tussen pa
trouilles en extremisten bij
Pasar en te Koeta. Landingen o
het Tijger-eiland bij Borneo ve
liepen zonder tegenstand" (An
ta).

AANVAL BIJ DEPOK.

De Voorlichtingsdienst van het
Nederlands Indische leger deelt
mede, dat 300 extremisten in de
omgeving van Depok een aanval
hebben gedaan op een bivak bij
Tjibinong, langs de weg Bata
— Buitenzorg. De aanval werd
zonder Nederlandse verliezen af
geslagen; de aanvallers lieten vijf
doden achter. Van een bende be
staande uit 11 plunderaars zijn er
zes gearresteerd te Tandjok
Priok, een is gedood en vier ont
snapten (Aneta).